

Nom i cognoms:

Curs: 2n

Institut Pompeu Fabra. Badalona

INSTRUCCIONS

1. És obligatori presentar aquest dossier per poder aprovar.
2. Heu de lliurar el dossier en paper i fet a mà.
3. No cal que estigui imprès a color.
4. La feina es pot fer amb l'ajuda del llibre de text de socials i d'Internet
5. La data de lliurament del dossier és el 18 de novembre a les 13:45 h a la sala d'actes.

Bona feina!

LES FONTS HISTÒRIQUES I LES ETAPES DE L'EDAT MITJANA

1. Explica què és una font històrica: Quins tipus de fonts hi ha? Explica-les

2. Explica què és una:

- Font primària

- Font secundària

3. A quins segles pertanyen aquestes dates?

1789 d.C ..... 623 a.C ..... 2234 a.C ..... 33 d.C.....

2007 d.C. .... 753 a.C. .... 1453 d.C. .... 1492 d.C. ....

1964 d.C .....

LA FRAGMENTACIÓ DEL MÓN ANTIC

1. Explica la crisi i el final de l'Imperi Romà. Et pot ajudar a recordar el vídeo La caiguda de l'Imperi romà (<https://www.youtube.com/watch?v=toFyxgmo0-0>)

2. Observa el mapa dels regnes germànics i respon: Enumera'ls, indica quin espai ocupaven i explica quan i perquè es van formar.

- Digues a quin regne o imperi pertanyien aquests personatges i a quin segle els situem.

JUSTINIÀ:

CARLEMANY:

- Resumeix en la taula les característiques principals de l'Imperi bizantí a l'època de Justinià.

Aspectes polítics	
Aspectes econòmics	
Aspectes econòmics	
Aspectes religiosos	

L'ISLAM I AL-ANDALUS

- Relaciona amb fletxes els conceptes amb les seves definicions:

- Completa les frases amb el terme que creguis més apropiat

Anomenem.....a la religió practicada pels musulmans.
 .....és el llibre sagrat dels musulmans.
 La “fugida” de....., creador de l'Islam,
 de..... rep el nom d'..... i va tenir
 lloc l'any....., en què comença l'era musulmana. El lloc religiós
 de reunió dels musulmans és la..... El cap
 suprem del califat era el....., cap polític i religiós de

tots el musulmans. La religió musulmana la dirigeixen els....., es a dir, directors d'oracions.

3. Llegeix el text amb atenció i respon:

“L’Alcorà conté les predicacions de Mahoma, reunides pels seus deixebles després de la seva mort. Està compost per articles de fe, ensenyaments morals, oracions, contes i decisions jurídiques. L’Alcorà és molt important en la vida dels àrabs, perquè, a més de ser la base de la seva religió, és la font de dret de l’Islam, ja que els jutges actuen basant-se en els seus ensenyaments. Alguns deixebles van recollir els fets de la vida de Mahoma en un altre llibre, que s’anomena Sunna (tradició). Però aquest segon llibre no és acceptat per tots els musulmans; els qui accepten tots dos llibres s’anomenen sunnites i els qui només accepten l’Alcorà són els xiïtes.”

A) Explica quina és la importància de l’Alcorà, i digues també perquè hi ha dues grans branques musulmanes.

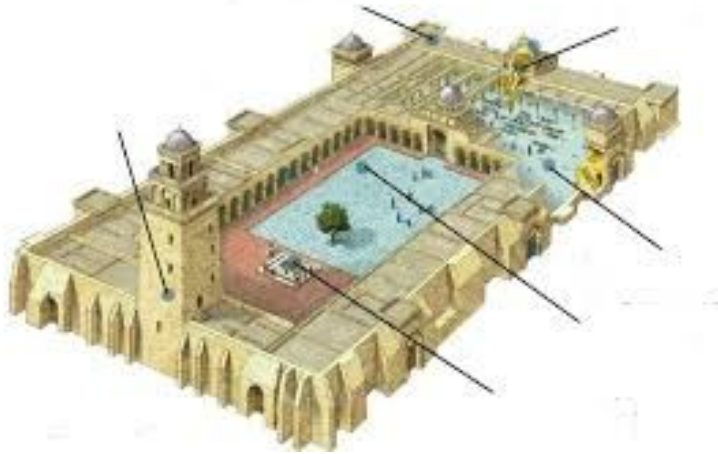
B) Indica quins són els cinc grans pilars (principals creences i deures) de l’Islam

4. Fixa't en el mapa, anomena, situa i explica on va sorgir la religió dels musulmans. I per quines zones es va expandir?

5. Explica per què van entrar els musulmans a la Península Ibèrica.

6. Fes una línia del temps en què apareguin les diferents etapes de l'Al-Andalus.

7. Dibuixa en una piràmide social els grups que formaven la societat andalusina de manera ordenada i escriu una petita explicació de les característiques de cada grup:

8. La societat musulmana de "Al-Andalus": Posa V (veritat) o F (fals) segons convingui:
  - La societat d'Al-Andalus estava formada per una barreja de gent de diverses races, cultures i religions.
  - Alguns dels grups que existien a Al-Andalus eren els àrabs, els siris, els mossàrabs i els berbers.
  - Els berbers, procedents dels nord d'Àfrica, eren molt nombrosos, però no van obtenir massa beneficis de la conquesta, a diferència dels àrabs i els siris.
  - Els muladíes eren els hispans convertits a l'Islam.
  - Els mossàrabs eren els cristians que no van conservar la seva religió.
  - Els jueus vivien al camp i solien ser artesans i comerciants.
  - El call era el barri on solien viure els jueus i els berbers.

9. Anomena al lloc que correspongui el nom de les parts més importants de la mesquita.

L'EUROPA FEUDAL

1. Què és el feudalisme?
2. Quina diferència hi ha entre un vassall i un serf?
3. Quina diferència hi ha entre homenatge i investidura?
4. Explica què era un feu, com era i com era el seu funcionament. Quines parts es distingeixen en un feu?
5. Què vol dir que el feu era autosuficient? Quina tècnica de conreu s'utilitzava, perquè? Què és el guaret? Quina funció tenia?

6. Completa aquest esquema, sobre els grups socials de l'Edat Mitjana:

GRUPS	
NOBLES Qui eren On vivien Com vivien Què feien	
BURGESOS Qui eren On vivien Com vivien Què feien	
ARTESANS Qui eren On vivien Com vivien Què feien	
CAMPEROLS Qui eren On vivien Com vivien Què feien	

7. Què és un estament?

8. Què volem dir que un home de l'edat mitjana podia ser un privilegiat? I un no privilegiat?

9. Llegeix el text. Després compara la situació de la dona a l'època medieval i a l'actual (mínim 10 línies)

No podien acudir soles a un judici, sinó deixar-se representar per un home, el seu mentor (si eren solteres, el pare i si eren casades, el marit). Si aquests morien, l'home més pròxim de la família paterna. I a més a més de fer-se càrrec de la representació judicial tenien dispo-sició i gaudi del seu patrimo-ni, de castigar-la, de decidir el matrimoni o de vendre-la. Aquesta tutoria (...) va determinar un accés limitat de la dona als càrrecs públics, com a senyora feudal o reina, malgrat que n'hi va haver, així com una capacitat comercial limitada.

10. L'organització de l'Església a l'Edat Mitjana:

“Els cristians s'agrupaven en parròquies dirigides per sacerdots (rectors). Un conjunt de parròquies formava una diòcesi, al capdavant de la qual hi havia el bisbe. Capellans, rectors i bisbes formaven el clergat secular. Per pregar Deu en solitud, monjos i monges, sota l'autoritat d'un abat o una abadessa van fundar monestirs i se sotmetien a una regla. Formaven el clergat regular. Tots depenien del Papa, màxima autoritat de l'Església, que era elegit i aconsellat pels cardenals. Aquesta organització és vigent encara avui dia.”

- A) Fes un esquema explicatiu de l'organització de l'Església:

B) Indica quines diferències hi ha entre el clergat regular i el secular:

C) El papa tenia poder polític durant l'edat mitjana? Per què?

D) Explica què és, com era, qui vivia i com es vivia en un monestir.

E) Qui era l'Abad o l'Abadessa?

F) Què havien de fer els monjos segons la "regla"?

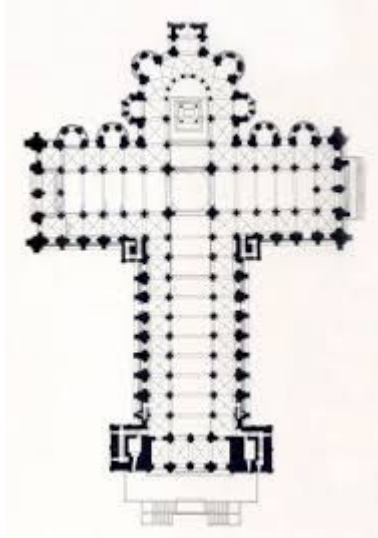
G) Els monjos i les monges eren de les poques persones que sabien llegir a l'Edat Mitjana. Quin idioma utilitzaven?

11. Observa el castell i col·loca correctament les seves parts: torre de l'homenatge, pati, fossat, pont llevadís, mirador, palissada, merlets, muralla, camí de ronda, ferreria, torrassa, barbacana.

L'ART DEL ROMÀNIC

1. Escriu el nom del tipus de planta que hi ha a continuació. A més, situa els següents noms al dibuix: *absis*, *creuer*, *transsepte*, *nau central*, *torre campanar*, *naus laterals*, *absidioles*, *portalada i deambulatori*. A més, assenjala unes quantes columnes i alguns contraforts.

2. Assenjala un mínim de cinc característiques que diferencien l'arquitectura, l'escultura i la pintura romànica de la gòtica

ROMÀNIC	GÒTIC

3. Observa la imatge del **Pantocràtor** i contesta les preguntes.

A quina església es va pintar?

A quina part de l'església es trobava?

Amb quina tècnica es va pintar?

CATALUNYA A L'EDAT MITJANA

1. Defineix de la forma més precisa possible els conceptes següents:

Consell de Cent:

Catalunya Vella:

Remença:

Casal de Barcelona:

Generalitat:

2. Què va ser i com es va formar la Marca Hispànica? Quins territoris comprenia?

3. Per quins motius es considera important la figura de Guifré el Pelós?

4. Relaciona els noms que tens a continuació amb els situats a la taula: Casa / llar habitada per una família, Últim comte / rei del Casal de Barcelona, Marca Hispànica, Unió de Catalunya i Aragó, Batalla de Muret, Conquesta de València, Mercenaris, Tribunals amb jurisdicció sobre problemes mercantils, Vaixells de gran tonatge, Organisme de govern de Catalunya.

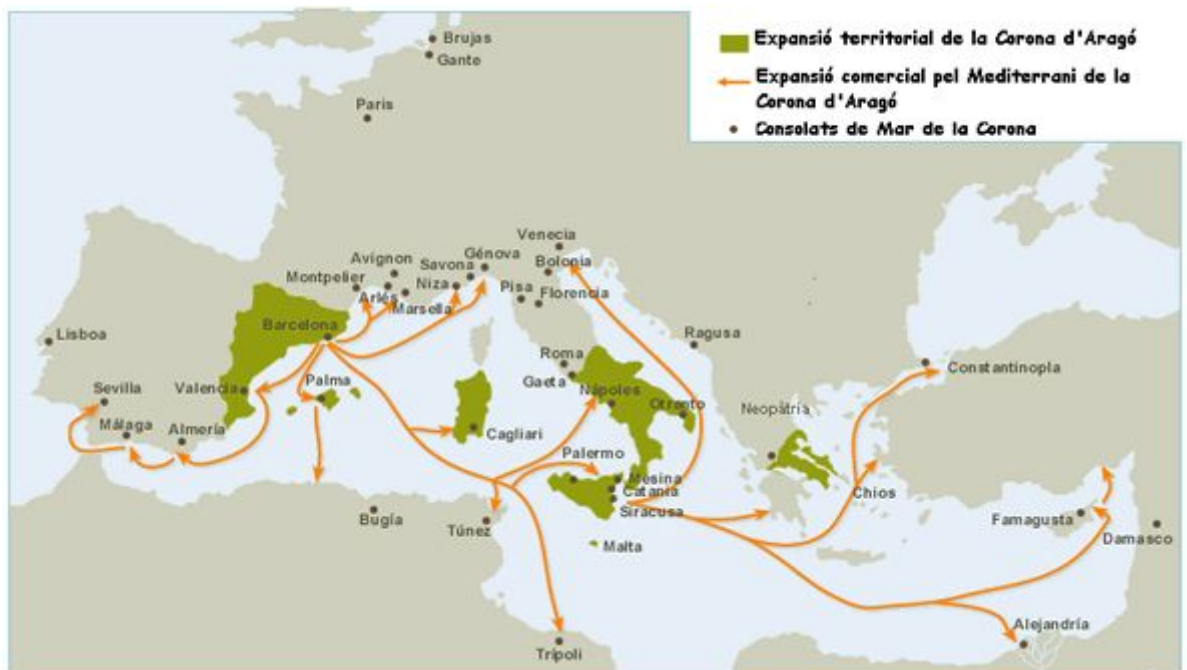
Martí l'Humà	
Pere I	
Almogàvers	
Coca	
Focs	
Catalunya carolíngia	

Jaume I, el Conqueridor	
Generalitat	
Consolat del Mar	
Ramon Berenguer IV	

5. Explica com es va produir la unió dinàstica entre la Corona d'Aragó i els Comtats Catalans seguint el guió següent:

1. Cronologia (any)
2. Protagonistes
3. Característiques / termes en què es realitzà la unió
4. Expansió territorial immediatament posterior

6. Observa el mapa i respon:

- Fes una llista del nom dels diferents territoris que composaven la Corona d'Aragó en ordre cronològic segons l'expansió cap al Mediterrani del segle XIII al XV.
- Explica quines varen ser les causes de l'expansió militar i comercial de la Corona d'Aragó del segle XIII.

LA CIUTAT MEDIEVAL

1. Què són les croades?
2. Quantes va haver-hi?
3. Quin objectiu tenien?
4. Durant quins segles es van produir?
5. Per quina **causa**?
6. Qui les va impulsar?
7. Com s'anomenaven els guerrers que hi participaven?
8. Quina ordre militar hi va destacar?
9. Quin distintiu portaven? Quina recompensa buscaven?
10. Quins van ser els líders més destacats de la Tercera Croada?
11. Per què Jerusalem era tan important per als cristians i per als musulmans?
(redacció de 20 línies aproximadament)

12. Què era un gremi a l'Edat Mitjana?

13. Quines funcions exercia i qui en formava part?

14. Explica què va ser la Pesta Negra?

15. Quan va arribar i com es va difondre per Europa? Quins efectes demogràfics va comportar?

GEOGRAFIA

LA POBLACIÓ

1. Defineix i explica breument els conceptes següents:

Densitat de població:

Natalitat

Fecunditat:.

Esperança de vida:

Creixement vegetatiu o natural:

Poblament:

LES SOCIETATS HUMANES I ELS FENÒMENS MIGRATORIS

1. Defineix els conceptes següents:

Migracions:

Sistema polític:

Cultura:

Diversitat:

2. Explica per què creus que emigra la gent? Mínim 10 línies